

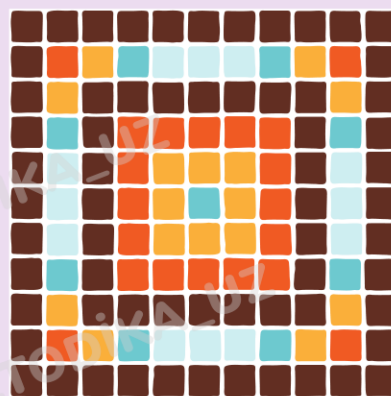
82. Yuzlarni paletka yordamida hisoblash

Yondosh mavzu:
mozaika.

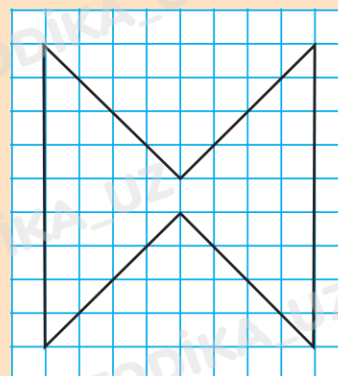
Paletka, yuz,
birlik o'lchov.

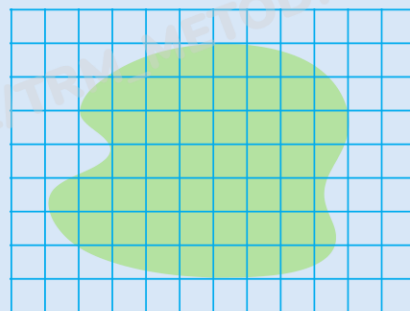
1. Siz ko'rib turgan narsa mozaika – plitka bo'laklaridan yaratilgan tasvir yoki naqsh. Har bir rangdagi plitkadan qanchadan ishlatilganligini hisoblang. Naqshda jami nechta plitka bor? Agar bitta plitkaning yuzi 10cm^2 bo'lsa, unda butun naqshning yuzi nimaga teng?

2. Daftaringizga shaklni qayta chizing.
- a) butun kataklarni yashil rangga bo'yang. Rasmda nechta butun katak bor?
 - b) yarim kataklarni qizil rangga bo'yang. Bu yarim kataklardan nechta butun katak hosil qilish mumkin?
 - d) Butun kataklarni yarim kataklardan hosil qilingan butun kataklarga qo'shing. Shaklning kataklardagi yuzini toping.

3. Ushbu shaklning yuzini qanday topish mumkinligi haqida o'ylab ko'ring. O'z usulingizni 2-topshiriqni yechish usuli bilan solishtiring. Ikkala usulda qanday umumiylik bor? Ularning farqi nimada?

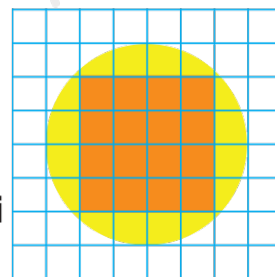

82. Yuzlarni paletka yordamida hisoblash

Paletka – har qanday shaklning yuzini o‘lchash uchun asbop. Bu birlik o‘lchov sifatida olingan kvadratchali to‘rlarga bo‘lingan shaffof plastinka.

Yuzni paletka yordamida taxminiy hisoblash algoritmi

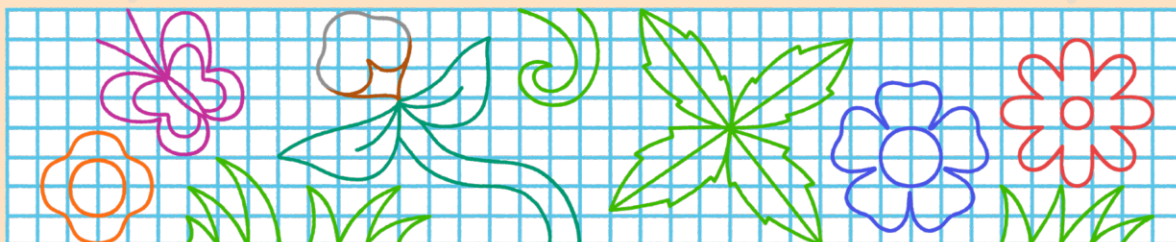
1. Shaklni paletka bilan shunday yopingki, bunda shakl to‘laligicha paletka ichida yotsin.
2. Paletkadagi shakl ichida to‘laligicha joylashgan kvadratlar sonini sanang. Ushbu rasmda bu 16 ta zarg‘aldoq rangdagi kvadratni tashkil etadi.
3. Shaklni qisman qoplaydigan kvadratlar sonini sanang. Ushbu rasmda bu 20 ta sariq rangdagi kvadratni tashkil etadi.
4. To‘liq kvadratlar soniga to‘liq bo‘lmagan kvadratlar sonining yarmini qo‘shing: $16 + 20 : 2 = 16 + 10 = 26$.
Javob: Doiraning yuzi taxminan 26 katakka teng.

4. Paletka o‘rnida siz daftaringizdagi kataklardan foydalanishingiz mumkin. Daftaringizga biror dog‘ rasmini chizing va uni bo‘yang. Partadoshingiz bilan daftarlaringizni almashtiring va unga ushbu dog‘ning yuzini hisoblashni taklif qiling. U hisoblashlarni qanday bajarganligini tekshiring.

5. Rasmdagi barglar va gullar yuzini hisoblab toping.

6. Rassom devorga feruza, ko'k va oq rangdagi plitkalar yordamida mozaika termogda. Mozaika uchun unga 354ta feruza rangli plitka kerak bo'ladi, bu ko'k rangli plitkadan 127ta ko'p va oq rangli plitkadan esa 207ta kam. Mozaika uchun unga qancha plitka kerak bo'ladi?

7. Sxemalar bo'yicha masalalar tuzing va ularni tekshirishlar bilan yeching.

x

 $5\ 691 - 2\ 115$

y

 $7\ 526 + 1\ 938$

8. 129 ta toshdan iborat zanjir quyidagi qoida bo'yicha terilgan: oq tosh, kulrang tosh, qora tosh. Oxiridan boshlab sanaganda, 18-tosh qanday rangda bo'ladi?

9. Ifodalarni hisoblang va mos harflar yordamida so'z hosil qiling. Mozaikani hosil qilgan rangli shaffof shisha bo'laklari qanday ataladi?

A $261\ 783 + 193\ 740$

S $543\ 100 - 291\ 928$

L $308 \cdot 71$

T $5040 \cdot 6$

M $471\ 000 : 6$

K $98\ 956 : 11$

251 172	78 500	455 523	21 868	8 996	30 240	455 523
---------	--------	---------	--------	-------	--------	---------

10. Tikish turlaridan biri olmosli kashta yoki olmosli mozaikadir. Matoga kichkina yaltiroq toshlar naqshga muvofiq qat'iy ravishda yopishtirilishi kerak. Umida dekabr va yanvar oylarida har kuni o'zining olmosli rasmi ustida ishladi. Dekabrda u rasmga kuniga 40 minut, yanvarda esa 50 minut vaqt sarfladi. Bu ishni bajarish uchun Umida necha soat vaqt sarflagan?